

Asia: VN/20007/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n akkuasetuksen täydentämistä sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevan direktiivin muutoksen täytäntöönpanemista koskevaksi lainsäädännöksi

Jätelakiin tehtävät muutokset

16 b §. Akkujen ja paristojen merkintöjä, ohjeita, turvallisuustietoja sekä asiakirjoja koskevat kielivaatimukset.

Kannatamme esityksen tavoitetta varmistaa turvallinen käsittely tiedonsaannin kautta. On kuitenkin varmistettava, ettei kielivaatimus ulotu jätteenkäsittelijöiden omaan dokumentointiin, vaan tekninen raportointi ja muu ketjun sisäinen viestintä voidaan toteuttaa esimerkiksi englanniksi.

25 §. Muut valvontaviranomaiset.

Valvonnan vastuunjaon on oltava selkeä ja viranomaisten tulee olla resursoitu tehtäviinsä asianmukaisesti. Tiedonsaanti ei saa myöskään olla riippuvainen pelkästään tuottajayhteisöistä. Jotta raaka-aineet saadaan aidosti kerättyä, tilastoitua ja hyödynnettyä maksimaalisesti, tulisi valvovan viranomaisen mielestämme velvoittaa ketjun eri toimijat aitoon vuoropuheluun paremman lopputuloksen saavuttamiseksi.

47 §. Tuottajan ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto.

Pykälän tulisi heijastaa ensisijaisen oikeuden sijaan vastuuta. Tuottajilla on laajennettu tuottajavastuu, mutta muiden toimijoiden, kuten kierrättäjien, on voitava osallistua jätehuoltoon tasapuolisin ehdoin, kun veloitteet täyttyvät. Tuottajayhteisöjen hyvitykset ja niiden osuus tulovirrasta tulisi avata julkisesti avoimuuden vuoksi.

Lisäksi lähtökohtaisesti kaiken lainsäädännön tulisi edistää kiertotaloutta. Jätteet, joista valmistetaan uusia materiaaleja, tulisi olla rinnasteisia neitseellisten materiaalien kanssa. Jätteisiin liittyvää materiaalivirran osalta ei tulisi lainsäädännön kautta korostaa tuottajien vaikutusvaltaa, jottei se asettaisi esteitä esimerkiksi uusille innovaatioille ja paremmalle kierrätykselle.

53 §. Poikkeukset eräiden tuotteiden tuottajan kustannusvastuusta.

Tuottajayhteisöillä ei tule olla oikeutta periä raaka-aineesta hyvityksiä niiden tuotteiden osalta, joita tuottajavastuukaan ei koske. Olisi ristiriitaista, jos tuottajilla ei olisi korvausvelvollisuutta jätehuollosta, mutta heillä olisi kuitenkin oikeus raaka-ainearvoon pykälän 47§ turvin.

61 §. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

Tuottajayhteisöt noudattavat lakisääteistä tehtävää. Merkittävä osa jätteeksi luokitellusta tavarasta kulkee myös verkostoissa, joista ei aiheudu joko ollenkaan tai ainakin hyvin vähän kustannuksia itse tuottajavastuuyhteisölle. Vakuutta määrättäessä tulisikin huomioida, että se ei saa esimerkiksi nostaa kierrättäjien kustannuksia, jotka toimivat osana verkostoa. Tämän varmistamiseksi olisi hyvä, että lakiin tehtäisiin kirjaus, jossa tuottajayhteisöiltä edellytetään samoja julkisuusperiaatteita taloudenhoidon osalta, kuin mitä sovelletaan tällä hetkellä esimerkiksi kuntiin.

131 §. Laiminlyöntimaksu.

Koska maksu voidaan kohdistaa myös muihin kuin tuottajiin, tulee sääntelyn ja viranomaisohjauksen varmistaa, että yhteistyö eri toimijoiden välillä on rakennettu järjestelmällisesti. Nykytilanteessa, jossa esimerkiksi järjestelmällistä yhteydenpitoa tuottajien ja käsittelijöiden väliltä ei edellytetä, voivat tämän kaltaiset kirjaukset muodostaa tarpeettoman riskin muille kuin tuottajille tai tuottajayhteisöille.

147 §. Rangaistussäännökset.

Ei kommentoitavaa.

Muita muutettavia pykäläiä koskevat huomiot

Lakiin voitaisiin myös kirjata, että tuotteet valmistetaan kierrätettävyyttä tukien. Akkuasetuksen toimeenpano ei saa estää uudelleenikäytön valmistelua tai uusia kiertotalousinnovaatioita.

Ympäristönsuojelulakiin tehtävät muutokset

221 g §. Akkuja ja paristoja koskevat erityissäännökset.

Toimeenpanon tulee olla yhdenmukaista eri alueilla ja lupakäytäntöjen tulee mahdollistaa jäteakkujen käsittely. Ympäristölupamenettelyn on oltava ennakoitavaa ja kierrätystoiminnan edellytykset turvaavaa.

Muuta lausuttavaa

Muut mahdolliset huomiot

Tuottajayhteisöjen avoimuus ja osallisuus

Kierrätysteollisuus esittää, että kierrätystoimijoilla tulee olla edustus tai osallistumismahdollisuus tuottajayhteisöjen työryhmissä. Alan osaaminen on hyödyksi toimivien ja kustannustehokkaiden järjestelmien toteutuksessa.

Kansainvälisyys

Asetuksen kansallinen toimeenpano ei saa tarpeettomasti rajoittaa kansainvälistä kauppaa tai jalostusketjujen syntymistä. Pienen maan on erityisen tärkeää mahdollistaa materiaalien vienti ja tuonti markkinoiden mukaan. Mitä enemmän kiertotalouden kehitys pystyy nostamaan eri jakeiden

arvoa, sitä houkuttelevampaa on saattaa tuotteet käytön jälkeen kiertoon. Tämä edellyttää terveitä ja toimivia markkinoita.

Nores Mia
Kierrätysteollisuus ry